

□ □ WAJANG □ □

HET JAVAANSCH SCHIMMENSPEL.

DOOR E. BARTH—VAN MARLE.

HET is wel verwonderlijk hoe het mogelijk is, dat wij Nederlanders ruim 300 jaar onze kolonien bezitten, dat zoovele duizenden van onze mannen en vrouwen daar hun levenstaak hebben gevonden en dat, op enkele uitzonderingen na, wij als volk geheel vreemdeling zijn gebleven aan het innerlijk leven en de kunst van den Oosterling.

Wel hebben de Europeanen uit utiliteitsgronden hun taal geleerd, om zich door den inboorling te laten bedienen, maar het dóórdringen tot hun kunst- en zieleleven kostte te veel inspanning en tijd en de ware belangstelling — de liefde — ontbrak.

Die ware belangstelling kunnen wij wel vinden bij onze bestuursambtenaren, onze zendelingen en bij de taalgeleerden. Geleerden als Kern, Juynboll, Serrurier, Te Mechelen, Veth, Winter, Poensen, Brandes, Hazeu en Kats hebben ons die wereld nader gebracht. Ook Duitschland heeft hiertoe medegewerkt, want na de Nederlandsch-Indische kunsttentoonstelling te Krefeld in 1906 heeft de w a j a n g den Duitscher gepakt en „begeistert” op een wijze zooals ze den Nederlander nog niet heeft gedaan.

In Oldenburg en Mannheim zijn onlangs kunstavonden en tentoonstellingen gehouden van speciaal Javaansche kunst, waarvoor geleerden en belangstellenden uit Hamburg, Kiel en Bremen waren overgekomen en het intellect en de aristocratie zich vereenigd had. Behalve Duitschers waren Italianen, Spanjaarden, Maleiers en Javanen, maar vooral kunstenaars, schilders, beeldhouwers, tooneelspelers en schrijvers aanwezig om een blik te krijgen in deze hun geheel vreemde wereld. Met de grootste belangstelling volgden zij de voordracht en de vertooning door den als Javaansch edelman gekleeden Raden S. Hardjodiringgo.

Wie van ons weet, dat deze zelfde Javaan hier in het land ook heeft rondgereisd en deze zelfde vertooningen heeft gehouden? Wie heeft ze gezien? Zeer weinigen!

Wat is hiervan de oorzaak?

Tegenwoordig kunnen wij in Holland genoeg wajangfiguren zien.... doch steeds op een wijze waarop men ze niet zien moet.

Hoe mooi in primaire kleuren beschilderd en verguld de wajangpoppen ook zijn, en als zoodanig reeds een lust zijn om te bekijken, zoo is dit toch niet het wezen van de wajang.